
SPRAWOZDANIA

„Studia Pastoralne” 2017, nr 13, s. 311–314

Samuel Artur Kukielka OFM

Uniwersytet Śląski

Wydział Teologiczny

Aktualność myśli pastoralno-katechetycznej

ks. Franciszka Blachnickiego

Konferencja naukowa w 95. rocznicę urodzin Sługi Bożego

Wydział Teologiczny UŚ w Katowicach, 21 października 2016 r.

Na konferencji naukowej zorganizowanej w 95. rocznicę urodzin Sługi Bożego ks. Franciszka Blachnickiego pochylono się nad jego myślą pastoralno-katechetyczną, która nic nie straciła na swej aktualności. Konferencja odbyła się 21 października 2016 roku. Została zorganizowana przez Katedrę Teologii Pastoralnej, mieszczącą się na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, przy współpracy z Uniwersytetem Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie, który reprezentował ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaczek. Uroczystego otwarcia dokonał ks. dr hab. Antoni Bartoszek, dziekan Wydziału Teologicznego UŚ. Dziękując organizatorom oraz witając zaproszonych gości, wspominał o wielkim wpływie, jaki ma ruch oazowy, założony przez ks. Franciszka, na formację obecnych studentów Wydziału Teologicznego i przyszłych kapłanów. Wielu z nich jest mocno zaangażowanych w ruch oazowy, będąc animatorami i moderatorami wspólnot przy parafiach.

Następnie zabrał głos prowadzący konferencję ks. dr Roman Buchta. Na początku przywitał on wszystkich prelegentów, po czym wprowadził do pierwszego wykładu, który wygłosił ks. bp dr Adam Wodarczyk (UŚ WTL) na temat: *Droga do świętości ks. Franciszka Blachnickiego*. W swoim wystąpieniu ks. bp Wodarczyk, będąc postulatorem procesu beatyfikacyjnego, zacytował fragmenty niepublikowanego dziennika ks. Franciszka Blachnickiego, w którym ukazał głębokie rozdarcie, jakie istniało w sercu młodego diakona Franciszka. Z jednej

strony twórca ruchu oazowego zanotował: „Pragnienie świętości to moja największa namiętność”, z drugiej zaś pisał: „Wiem, że nie jestem święty i nie chcę wcale nim zostać”. Opierając się na tym napięciu, prelegent ukazał życie Sługi Bożego, w którym – jak sam kandydat na ołtarze zauważył – „świętość jest ostatecznie dziełem łaski Bożej”. Całe swoje życie odczytywał w kluczu nawrócenia, począwszy od pierwszego faktora, którym był dla niego chrzest i życie w normalnej chrześcijańskiej rodzinie, przez odejście od doświadczenia wiary, aż po moment, kiedy skazany na śmierć 19 czerwca 1942 roku mówił w celi więziennej w Katowicach: „Wierzę, wierzę...” Po tym wyznaniu rozpoczął się w jego życiu proces uświęcenia, który doprowadził w latach 80. do etapu oczyszczenia i doświadczenia zjednoczenia mistycznego z Chrystusem Ukrzyżowanym. Podsumowując swoje wystąpienie, ks. bp Adam zaznaczył, że odnowa pastoralna ma o tyle sens, o ile połączona jest z osobistym doświadczeniem świętości. Wtedy mamy do czynienia z człowiekiem integralnym. Po śmierci ks. Franciszka Blachnickiego Jan Paweł II powiedział: „Odszedł gorliwy apostoł nawrócenia i wewnętrznej odnowy człowieka”.

Jako drugi z prelegentów zabrał głos ks. prof. dr hab. Kazimierz Misiaszek (UKSW Warszawa), który wygłosił wykład pod tytułem: *Dzieciństwo Boże we współczesnym wychowaniu*. Wprowadzając w myśl wykładu, ks. prof. Misiaszek zwrócił uwagę na program wychowawczy ks. Franciszka Blachnickiego (Oaza Dzieci Bożych). Jego metoda przeżyciowo-wychowawcza – którą cechowała wnikliwa analiza rozwoju dziecka oraz katecheza, jako podstawowa droga rozwoju religijnego dziecka, z zaakcentowaniem katechezy kerygmatycznej, nieznannej wtedy w Polsce – uczyniła go prekursorem i autorem kerygmatycznego kierunku katechezy. Wskazując na cechy katechezy kerygmatycznej, ks. Franciszek Blachnicki akcentował szczególnie jej podstawową kategorię, jaką była prawda o dzieciństwie Bożym. To ona pozwala dojść do innych prawd i można z niej wydedukować inne kategorie moralne. Szczególne miejsce w katechezie ks. Franciszek przyznał liturgii, jako centrum życia chrześcijańskiego. Proces wychowania, o którym mówił, miał dotyczyć całego człowieka, dlatego szczególnie zwracał uwagę na nadprzyrodzony charakter wychowania. Taki kierunek wskazywał cel wychowania katolickiego, jakim jest dążenie do świętości. Zawsze na pierwszy plan wysuwał dzieciństwo Boże, a dopiero na drugi – odkupienie i zbawienie. Stosował metodę indukcyjną: skoro Bóg jest moim Ojcem, to ja jestem Jego dzieckiem. Mocno uwrażliwiał wychowawców, że to dzieciństwo musi być zawsze strzeżone. Zadaniem wychowawcy jest wziąć w opiekę dzieciństwo Boże i prowadzić ku pełni. Prawda o dzieciństwie prowadzi do szacunku wychowawcy względem wychowanka. Kończąc swoje wystąpienie, prof. Misiaszek zauważył, że współczesny dorosły człowiek niechętnie wraca dziś do prawdy o dzieciństwie Bożym. Wydaje mu się to infantylne i niedojrzałe. Być może brak katechezy dorosłych nie pozwala na dojrzewanie w swojej postawie chrześcijańskiej. Dlatego tak ważne wydaje

się motywowanie dorosłego, aby czuł potrzebę dojrzewania do prawdy o Bożym dziecięctwie.

Po drugim wykładzie uczestnicy udali się na krótką przerwę, po której wystąpił dr hab. Marek Marczewski (profesor WSSE w Gdańsku), podejmując temat: *Ruch Światło-Życie wobec społeczno-kulturowych wyzwań postmodernizmu*. Rozpoczynając swój wykład, Marczewski zwrócił uwagę na społeczny charakter wychowania oraz rolę środowiska wychowującego, bez którego nie może być mowy o pełnym wychowaniu. Dlatego też ks. Franciszek zajął się wychowywaniem grup elitarnych – formacją elity katolickiej. Poświęcił się formacji ministrantów, Oazy Dzieci Bożych oraz formacji małżeństw i rodzin – Domowego Kościoła. Jego działalność, jak zauważył prelegent, była ukierunkowana na wyzwolenie, którego podstawową rzeczywistością był nowy człowiek. Dlatego też ustanowił Krucjatę Wyzwolenia Człowieka. Dało to podstawy do stworzenia myśli o teologii wyzwolenia – najpierw wyzwolenia z grzechu, a później wyzwolenia społecznego i politycznego. Ksiądz Franciszek, będąc specjalistą w dziedzinie teologii pastoralnej, umiejętnie potrafił łączyć posługę kapłana z teorią teologiczną, dlatego też Ruch Światło Życie był rozwinięty teologicznie i duchowo.

W ostatnim wykładzie ks. dr Wojśław Czupryński (UWM WT) pochylił się nad tematem: *Ewangelizacyjno-katechumenalny zwrot w duszpasterstwie*. Ksiądz Franciszek pisał, że chrześcijaństwo połowiczne, splecione nie utrzyma się! Utrzymać się może tylko autentyczne chrześcijaństwo, z radykalnymi wymaganiami. Takie chrześcijaństwo początkowo będzie tylko możliwe w małych grupach. Ksiądz Czupryński na początku ukazał pewne przestrzenie kryzysu w katechezie i duszpasterstwie. Dziś już nie wystarcza memoryzowanie katechizmu i akcentowanie intelektualizmu na lekcjach katechezy. Zdaniem ks. dra Czupryńskiego kryzys katechezy wynika z przecenienia roli szkolnego nauczania religii, z braku systematycznej katechezy dorosłych, z braku katechezy parafialnej, z powierzchownej formacji do sakramentów, co owocuje tworzeniem chrześcijaństwa pozornego, deklaratywnego, traktującego religię magicznie. Podobny stan można zaobserwować we współczesnym duszpasterstwie. Wykładowca zauważył, że ciągle pokutuje aktywistyczny model duszpasterstwa tradycyjnego, który pozbawiony jest dwóch istotnych elementów – świadectwa i partycypacji. Wierni są pozbawieni owego eklezjalnego „my”, czyli zmysłu odpowiedzialności za Kościół i włączenia się w jego dynamikę misyjną i apostołską. U księży widać paternalizm i ciągły brak zaufania do świeckich. Wobec tak zarysowanych problemów prelegent podał kilka postulatów. Pierwszym z nich jest wdrożenie w przestrzeń katechezy i duszpasterstwa modelu ewangelizacyjno-katechumenalnego, kolejnym jest powrót do korzeni chrześcijaństwa, a trzecim jest głoszenie słowa Bożego, a nie moralizowanie – najpierw kerygmat, a potem pareneza. Po postulatach ogólnych ks. dr Czupryński zaproponował kierunki zmian w katechezie i duszpasterstwie. Szczególny akcent położył na rodzinę, która jest wyjątkowym i uprzywilejowanym miejscem katechezy i zwrócił uwagę na przeniesienie

akcentu z duszpasterstwa dzieci na dorosłych i młodzież. Na koniec zaznaczył, że każdy człowiek, a szczególnie młody pragnie zrozumieć sens życia i doświadczyć wspólnoty, a to mamy w Kościele.

Po ostatnim wykładzie odbyła się krótka dyskusja, w której głos zabrał ks. abp senior Damian Zimoń. Zwrócił on uwagę, że lokalizacja Wydziału Teologicznego jest szczególna – powstał on mianowicie dokładnie w miejscu, w którym działał i służył Sługa Boży ks. Franciszek Blachnicki. Arcybiskup wezwał również wszystkich do modlitwy o rychłą beatyfikację i pobłogosławił zebranych na konferencji.